

OMZETTING EUROPESE VUURWAPENRICHTLIJN IN BELGISCH RECHT

Geert Ampe

Advocaat

Bestuurder HVV

Aanleiding

- Terroristische aanslagen in Parijs in november 2015=> Europese Commissie wenste grondige aanpassing van de Europese vuurwapenrichtlijn 1991/477.
- Drastisch voorstel van Commissievoorzitter Juncker : o.a. om alle semi automatische wapens in de Europese Unie te verbieden.
- Tussenkost van stakeholders (FACE, nationale jachtorganisaties, wapenlobby, ...), van de Europese Raad en het Europese Parlement werd de tekst van de richtlijn genuanceerd.
- Definitieve versie trad op 13 juni 2017 in werking
- Een richtlijn is niet rechtstreeks bindend ten aanzien van de rechtsonderhorigen van de Europese lidstaten en dient nog in intern recht te worden omgezet. Slechts 5 van de 28 EU-lidstaten deden ondertussen deze oefening, o.a. België
- De Belgische wapenwet van 2006 is reeds grotendeels conform aan de aangepaste EU vuurwapenrichtlijn omdat België één van de strengste regelgeving m.b.t. wapens heeft in de wereld.
- => Omzettingwet van zondag 5 mei 2019 (ook wel smalend de zondagswet genoemd omdat die op zondagochtend ondertekend werd door Koning Filip)
- De wetsaanpassing trad in werking op 3 juni 2019.

Enkele belangrijke aspecten

- Formuleren van enkele technische aanpassingen en definities conform de EVWRL;
- Nieuwe categorieën verboden wapens;
- Nieuwe beperkingen van de ladercapaciteit;
- Aangifteverplichting voor geneutraliseerde vuurwapens;
- Verbod laders die enkel op automatische wapens passen;
- Definitie van de begrippen “museum” en “verzamelaar”
- Verbod op onlineverkoop van laders;
- Vuurwapens die enkel blanke patronen verschieten, worden vergunningsplichtig;
- Invoering medisch attest voor jagers;
- Beperking uitleenregeling wapens voor jagers

Definities

- Voorheen werd een vuurwapen a contrario afgeleid uit de definitie van een niet-vuurwapen;
- EVWRL voert een uniforme definitie in van een vuurwapen => volwaardige definitie in WW opgenomen: Alle wapens die een projectiel verschietsen door de verbranding van een kruitlading of een ontstekker
- Doelstelling: decoratieve en namaakwapens die makkelijk door een kleine ingreep worden omgebouwd, worden hierdoor gevat onder de definitie en derhalve verboden.
- In het nieuwe artikel 2, 11°/1 wordt het begrip vuurwapen nu als volgt gedefinieerd: *“een van een loop voorzien wapen waarmee door explosieve voortstuwing een lading, kogel of een projectiel wordt uitgestoten, en dat daartoe is ontworpen of daartoe kan worden omgebouwd.*

Een object wordt geacht te kunnen worden omgebouwd zodat door middel van explosieve voortstuwing een lading, kogel of projectiel uitgestoten kan worden wanneer:

a) het qua vormgeving gelijk is aan een vuurwapen, en

b) het ingevolge zijn constructie of het materiaal waarvan het is gemaakt aldus kan worden omgebouwd.”

- Impact op jagers: onduidelijk!
- Valt een gas- en luchtdrukwapen nu ook onder de definitie van een vuurwapen, omdat het kan worden omgebouwd of omdat het qua vormgeving lijkt op een vuurwapen?
- Hierover nog geen antwoord ontvangen van het kabinet

Drie nieuwe categorieën verboden wapens

- Europa verplicht de lidstaten ertoe drie nieuwe categorieën vuurwapens in te delen als verboden wapens:
  - Automatische vuurwapens die zijn omgebouwd tot semiautomatische vuurwapens;
  - Semi automatische vuurwapens met centraalvuurpercussie met een ladercapaciteit van meer dan 10 (lange) of meer dan 20 (korte) patronen;
  - Lange semi automatische vuurwapens die kunnen worden ingekort tot een lengte van minder dan 60 centimeter zonder functionaliteit te verliezen.
- Uitzondering: “grandfathering” clause: het verbod is in algemene regel van kracht vanaf 13 juni 2017. Bepaalde wapenliefhebbers hebben voor die datum legaal dergelijke wapens aangekocht => blijven legaal!
- Vanaf 3 juni 2019: aankoop van tot halfautomaat geconverteerde automatische wapens enkel nog mogelijk voor houders van een sportschutterslicentie mits een door de federaties uitgereikt certificaat;
- Vanaf 3 juni 2019: verbod op verkoop van lange semi-automaten die korter gemaakt kunnen worden dan 60cm;

- In de aangepaste Europese vuurwapenrichtlijn wordt een algemeen principe ingevoerd waardoor vuurwapens steeds blijven ingedeeld in hun oorspronkelijke categorie, ook indien ze zijn omgebouwd om losse patronen, irriterende stoffen, andere werkzame stoffen of pyrotechnische patronen af te vuren of zijn omgebouwd tot wapens voor saluutschoten of akoestische signalen²⁰.
- Dit principe werd door de omzettingswet overgenomen in een nieuw artikel 3, §4 van de wapenwet.
- Deze nieuwe bepaling zal allicht voornamelijk gevolgen hebben voor wapenbezitters die bezig zijn met historische reconstructie en/of verzamelaars. Immers, onder de vorige bepaling in de wapenwet voldeden vuurwapens die enkel blanke patronen verschieten per definitie aan het begrip “niet-vuurwapen”, waardoor ze automatisch ingedeeld werden onder de categorie van de vrij verkrijgbare wapens. Ze waren dan ook aan geen enkele vergunnings- of registratieplicht onderworpen en konden ook nooit als verboden wapen beschouwd worden.

- Vanaf 3 juni 2019 worden de vuurwapens die werden omgevormd tot wapens die enkel blanke patronen verschieten ingedeeld in één van de volgende categorieën:
  - Vergunningsplichtige wapens, indien het originele vuurwapen een vergunningsplichtig wapen was (b.v. een Mauser k98 die enkel blanke patronen kan verschieten en gebruikt wordt voor re-enactment)
  - Verboden wapens, indien het originele wapen een verboden wapen was (b.v. een automatisch machinegeweer voor militair gebruik dat werd omgevormd zodat het enkel blanke patronen kan verschieten).
- Geen overgangsbepalingen in WW voorzien, noch enige regularisatiemogelijkheid => Personen in het bezit van omgebouwde wapens die in de categorie van de verboden wapens terecht komen zullen dus vanaf 3 juni 2019 onvermijdelijk in overtreding zijn met de wapenwet en riskeren strafrechtelijke vervolging. Wapenunie zoekt oplossing
- Impact op jagers: nihil

Ladercapaciteit voorheen

- Vermits wapens met abnormaal hoge capaciteit reeds verboden zijn onder de Belgische wapenwet, zaten de bepalingen van de richtlijn op dit punt reeds in het ministerieel besluit van 21 september 2012.

Model vuurwapen	Maximum capaciteit
halfautomatische pistolen	20
halfautomatische pistolen IPSC schieten	geen als lengte < 171mm
geweren met pompactie (al dan niet halfautomatisch)	10
karabijnen met hendel met randontsteking	15
karabijnen met hendel met centrale ontsteking	10
grendelkarabijnen met randontsteking	20
grendelkarabijnen met centrale ontsteking	10
halfautomatische karabijnen met randontsteking	40
halfautomatische karabijnen met centrale ontsteking	30
geweren met gladde loop	10

Ladercapaciteit vandaag

- Oude MB werd opgeheven en vervangen door een nieuw MB van 25 september 2019. Dit besluit gaat retro actief van kracht: vanaf 13 juni 2017
- Laders of vuurwapens, uitgerust met laders, zijn verboden indien de capaciteit van de lader hoger is dan:
  - 21 patronen voor semi-automatische revolvers en pistolen met centraalvuurpercussie;
  - 11 patronen voor semi-automatische geweren met centraalvuurpercussie.
- Uitzonderingen:
- Wie een vergunning had voor een semi-automatisch wapen die is afgegeven voor 13 juni 2017, mag dit wapen voorhanden hebben en gebruiken met een lader die niet meer dan 30 patronen bevat.
- Wie kan bewijzen dat hij zijn lader aankocht voor 13 juni 2017 (elk in rechte toegelaten bewijsmiddel: factuur, overdrachtsdocument,...) valt niet onder de nieuwe beperking.
- Dus:
  - voor laders voor lange halfautomaten gekocht voor 26 september 2012 geldt geen beperking;
  - voor dergelijke laders gekocht tussen 26 september 2012 en 13 juni 2017 geldt een beperking van 30 schoten.

- Let wel: de laders gekocht voor 26 september 2012 mogen enkel "los" voorhanden gehouden worden en mogen dus niet worden gebruikt in een vuurwapen.
- Voor wapens vergund op 13 juni 2017 of later geldt onder meer een uitzondering voor houders van een sportschutterslicentie die in het bezit van een certificaat afgegeven door een erkende schietsportfederatie waaruit blijkt dat het betrokken wapen gebruikt kan worden voor (ald dan niet internationale) schietdisciplines.
- Conclusie: Impact op jagers? Nihil, want art. 9, tweede lid van het Jachtvoorwaardenbesluit vestigt reeds een verbod op gebruik van grote ladercapaciteit:
- *“Met behoud van de toepassing van het eerste lid is het voor het uitoefenen van elke vorm van jacht of van bestrijding verboden om de volgende soorten vuurwapens te gebruiken:*
  - *1° semiautomatische of automatische geweren waarvan het magazijn meer dan twee patronen kan bevatten;*
  - *2° ...”*

Aangifteplicht geneutraliseerde vuurwapens

- De Europese vuurwapenrichtlijn verplicht de lidstaten ertoe om ook de overdrachten van geneutraliseerde vuurwapens onderworpen te maken aan een aangifte.
- De omzettingwet kiest voor een vreemde manier om deze verplichting om te zetten in Belgisch recht. In artikel 3, §2, 3° wapenwet, waar geneutraliseerde wapens worden ingedeeld als vrij verkrijgbaar, wordt de volgende zin toegevoegd: *“het voorhanden hebben van onbruikbaar gemaakte vuurwapens is aangifteplichtig. De modaliteiten van die aangifteplicht worden bepaald door de Koning”*.
- Impact op jagers: nihil

Verbod laders die enkel op automatische wapens passen

- De aangepaste Europese vuurwapenrichtlijn bevat geen enkele verplichting om laders te reglementeren.
- Ter de gelegenheid van de aanpassing aan de wapenwet werd gebruik (misbruik?) gemaakt om een nieuwe verbodsbepaling in te voeren. Vanaf 3 juni 2019 worden laders die uitsluitend geschikt zijn voor wapens voor uitsluitend militair gebruik (zoals automatische wapens) verboden.
- Het woord “uitsluitend” is hier van heel groot belang. Immers, in de meeste gevallen gebruiken semi-automatische civiele versies van militaire wapens dezelfde laders als de originele automatische militaire wapens. Deze laders vallen dus uitdrukkelijk niet onder het nieuwe gevestigde verbod. Enkel de laders die op geen enkel ander wapen dan een automatisch wapen passen worden door het nieuwe verbod gevisieerd.
- Blinde angst van onze vakminister? Steekvlampolitiek?
- Impact op jagers: nihil

Verbod online verkoop laders

- Vanaf 3 juni 2019 mogen laders niet meer online verkocht worden in België.
- In artikel Art. 19, 1° werd een toevoeging gedaan van de woorden “munitie en laders”
- Thans stelt dat artikel: “Het is verboden :
  - 1° (wapens per postorder of via het internet te verkopen of te koop aan te bieden aan particulieren, of de verkoop op afstand van wapens, munitie en laders aan particulieren te organiseren,
...”
- Ons land is daarmee het enige land in Europa dat de verkoop van laders regelt.
- Quid strijdigheid met de vrijheid van goederenverkeer zoals gegarandeerd onder het EU verdrag?
- Impact op jagers: Opgelet: Ubiquiteitsprincipe! Indien een materieel bestanddeel van een handeling aanwezig is in ons land, die deels wordt uitgevoerd in een ander land waar het legaal is, dan is men strafbaar. Bv. online verkoop van een vuurwapen is legaal in Nederland en Frankrijk, niet in België. Een Belg die een wapen verkoopt op een Nederlandse website is hierdoor strafrechtelijk vervolgbaar.
- Wie dus een lader, munitie of een vuurwapen te koop aanbiedt is strafbaar
- Opgelet: actief opgespoord door Parket!!

Invoering medisch attest voor jagers

- Strijdigheid tussen de geest en de letter van de wet!
- In het overwegende gedeelte (11) lezen we het volgende: “(11) Wat betreft de verplichting van de lidstaten om te beschikken over een monitoringsysteem om te waarborgen dat aan de voorwaarden voor het vergunnen van vuurwapens is voldaan voor de volledige duur ervan, dienen de lidstaten te beslissen of de beoordeling al dan niet gepaard dient te gaan met een voorafgaand medisch of psychologisch onderzoek.”
- Echter de eigenlijke wettekst stelt in art. 5.2 van de Richtlijn: “2. De lidstaten zorgen voor een monitoringsysteem, waarvan de werking naar keuze op permanente of niet-permanente basis verloopt, om te waarborgen dat aan de in de nationale wetgeving vastgestelde voorwaarden voor de verlening van een vergunning wordt voldaan voor de volledige duur van de vergunning en er onder meer een beoordeling wordt verricht van de desbetreffende medische en psychologische informatie. De specifieke regelingen worden bepaald overeenkomstig de nationale wetgeving.”

Aanpassing art. 12 WW

“Art. 12. Artikel 11 is niet van toepassing op :

*1° houders van een jachtverlof, die lange wapens daar toegelaten waar het jachtverlof geldig is, evenals de daarbij horende munitie mogen voorhanden hebben, op voorwaarde dat hun strafrechtelijke antecedenten, hun kennis van de wapenwetgeving en hun **geschiktheid op praktisch en medisch vlak** om veilig een vuurwapen te hanteren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen vooraf zijn nagegaan. Er wordt over gewaakt dat aan deze voorwaarden wordt voldaan voor de volledige duur van het jachtverlof;*

2° ...”

Impact op jagers

- Aangezien 'jacht' een gewestbevoegdheid is moet deze verplichting voortvloeiend uit de WW uitgevoerd en bewaakt worden door de Gewesten;
- Daarom wordt een extra bijlage bij de aanvraag van het jachtverlof gevoegd: Attest medische en psychische geschiktheid
- Het betreft hetzelfde attest dat artsen afleveren aan personen die een sportschutterslicentie aanvragen
- Dat attest bevat de gegevens van de aanvrager, alsook de gegevens van de arts (naam, voornaam, riziv-nummer) en moet gedateerd en ondertekend worden door uw huisarts

Ondertekening

Na ondervraging en onderzoek verklaar ik, als arts, dat bovengenoemde persoon in staat is om een vuurwapen te manipuleren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen.

Er zijn geen fysieke of mentale tegenindicaties voor het voorhanden hebben van een vuurwapen.

De vaststelling van bekwaamheid om een vuurwapen voor het voorhanden te hebben en te hanteren geldt enkel voor zover bovengenoemde zich blijvend fysiek en mentaal manifesteert als ten tijde van de ondertekening van dit attest.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.

datum   dag   maand   jaar 2 0 2

Handtekening en stempel

RIZIVnummer

voornaam

achternaam

Beperking uitleenregeling wapens voor jagers

- Een saga, want herhaaldelijk gewijzigd de laatste jaren
- Oude artikel 12/1, 4° Wapenwet: *“De ontlener kan een door de uitlener ondertekend schriftelijk akkoord voorleggen, evenals een kopie van het in de bepaling onder 1° bedoelde document, behalve indien de uitlener aanwezig is.”*
  - Er rezen interpretatieproblemen omdat dit slechts was toegestaan voor de duurtijd van de activiteit
- Op 7 januari 2018 werd de WW aangepast d.m.v. een nieuw artikel 12/1, 4°: *“Behalve indien ze beiden aanwezig zijn, kunnen de uitlener en de ontlener enerzijds een door hen **ondertekend en gedateerd schriftelijk akkoord** voorleggen dat hun beider naam en adres alsook het voorwerp en de duur van de uitlening vermeldt, en anderzijds het in de bepaling onder 1° bedoelde document of een kopie van deze documenten.”*

*“In afwijking van het eerste lid, 2° en 3°, kunnen houders van een jachtverlof vuurwapens uitleenen voor een **maximale duur van zes maanden**. Worden ze uitgeleend voor een duur langer dan een maand, dan doet de uitlener daarvan aangifte bij de politiediensten of bij de gouverneur bevoegd voor zijn verblijfplaats.”*

Maar!

- In de ‘slotbepalingen’ van de wijzigingswet van de Wapenwet staat in art. 31: “Artikel 10, artikel 15 en artikel 16, 2°, treden in werking op de door de Koning bepaalde datum.” Er werd dus delegatie verleend aan de minister om een regeling te treffen in een Koninklijk Besluit => aanpassing KB van 20 september 1991 ter uitvoering van de wapenwet
- Op **26 februari 2018** werd het *Koninklijk besluit tot wijziging van diverse koninklijke besluiten ter uitvoering van de wapenwet, betreffende de uitlening, de neutralisering en de vernietiging van vuurwapens en tot bepaling van de procedure bedoeld in artikel 45/1 van de wapenwet* goedgekeurd, waarin de uitleenregeling verder werd uitgewerkt in artikelen 9 en 10.

Art. 25bis van het KB van 20 september 1991 stelt op dat moment:

“§ 1. Het schriftelijk akkoord van uitlening bedoeld in artikel 12/1, eerste lid, 4° van de wet, wordt opgemaakt overeenkomstig de richtlijnen van de Minister van Justitie.

§ 2. Indien de uitlening van vuurwapens bedoeld in artikel 12/1, tweede lid van de wet een duurtijd heeft van langer dan een maand, doet de uitlener daarvan vanaf het begin van de uitlening aangifte bij de lokale politie of de gouverneur bevoegd voor zijn verblijfplaats of, indien hij geen verblijfplaats in België heeft, bevoegd voor de verblijfplaats van de ontlener. De lokale politie of de gouverneur die de aangifte ontvangt, registreert de uitlening in het centraal wapenregister. De aangifte geschiedt met een bericht van voorlopige overdracht, opgemaakt door de uitlener overeenkomstig het model nr. 9bis in bijlage. De uitlener bewaart een afschrift van dat bericht. De teruggave van het wapen aan de uitlener wordt hierop aangeduid en wordt door de uitlener meegedeeld aan de lokale politie of de gouverneur bevoegd voor zijn verblijfplaats of, indien hij geen verblijfplaats in België heeft, bevoegd voor de verblijfplaats van de ontlener. De lokale politie of de gouverneur die de mededeling ontvangt, registreert de teruggave in het centraal wapenregister. De nadere regels omtrent de aangifte bedoeld in het eerste lid worden vastgesteld door richtlijnen van de minister bevoegd voor Justitie.”.

- Volgens de politie en de diensten van de gouverneurs rezen opnieuw problemen:
  - Indien men een wapen voor bv 20 dagen ontleende moest er geen model 9bis worden opgemaakt waardoor de traceerbaarheid van het wapen niet kon worden gegarandeerd;
  - De mogelijkheid om het model 9bis (ingeval de uitleenperiode langer was dan een maand) bij ofwel politie ofwel de gouverneur te melden zorgde voor onduidelijkheid bij de diensten.
- Om die reden tekenden gouverneurs en politie verzet aan tegen de regeling bij de minister
⇒ Zowel de wet werd gewijzigd, als het KB werd gewijzigd
- Op 3 december 2018 een nieuw Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 februari 2018 tot wijziging van diverse koninklijke besluiten ter uitvoering van de wapenwet, betreffende de uitlening, de neutralisering en de vernietiging van vuurwapens en tot bepaling van de procedure bedoeld in artikel 45/1 van de wapenwet goedgekeurd waarin artikelen 9 en 10 van het vorig KB werden opgeheven.
- Op 5 mei 2019 keurde het parlement (in de wet diverse bepalingen inzake strafzaken) een wijziging goed waarbij het artikel 12/1 als volgt gewijzigd werd:
“In afwijking van het eerste lid, 2° en 3°, kunnen houders van een jachtverlof vuurwapens uitlenen voor een maximale duur van zes maanden. Worden ze uitgeleend voor een duur langer dan een week, dan doet de uitlener daarvan aangifte volgens de modaliteiten bepaald bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.”

- Het KB van 3 december 2018 zorgde dus dat er GEEN uitvoeringsbepaling bestond in het KB van 1991, waardoor de uitleenregeling beperkt werd tot duurtijd van de activiteit.
- Immers art. 12/1WW stelt: “Houders van een jachtverlof, een sportschutterslicentie of een vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen mogen aan elkaar vuurwapens uitleenen onder de volgende voorwaarden:
1° ...;
2° de vuurwapens mogen slechts worden uitgeleend **voor de duur van de activiteit** waarvoor ze worden geleend en voor het vervoer van en naar de plaats waar die plaatsvindt;
3°...”
- Begin september 2019 verscheen een nieuw aanpassingsKB op de regeringsbanken. Voor ieder KB dient advies gevraagd te worden bij de Raad van State . Voor dit advies werd de hoogdringende behandeling gevraagd, maar de RvSt weigerde dit, omdat de privacycommissie om advies moet gevraagd worden inzake de bepalingen over de elektronische indiening van de modellen 9.
- => Momenteel kan een jager enkel uitleenen voor de duurtijd van de activiteit

Toekomstig recht

In het ontwerp KB tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 20 september 1991 tot uitvoering van de Wapenwet staat een nieuw artikel ter vervanging van het huidige Art. 25bis:

“Indien de uitlening van vuurwapens bedoeld in artikel 12/1, tweede lid van de wet een duurtijd heeft van langer dan een week, doet de uitlener daarvan vanaf het begin van de uitlening aangifte bij de lokale politie bevoegd voor de verblijfplaats van de ontlener. De lokale politie registreert de uitlening in het centraal wapenregister. De aangifte geschiedt met een bericht van uitlening, opgemaakt door de uitlener overeenkomstig het model nr. 9bis in bijlage. De uitlener bewaart een afschrift van dat bericht. De teruggave van het wapen aan de uitlener wordt hierop aangeduid en wordt door de uitlener meegedeeld aan de lokale politie bevoegd voor zijn verblijfplaats, die de teruggave registreert in het centraal wapenregister.”

Indien uitleenperiode langer dan een week =>

- Uitleener meldt bij de lokale politie waar de ontlener woont;
- Bij teruggave meldt de uitlener dat bij de lokale politie waar hij woont.

Kan ik een wapen lenen voor langer dan 6 maanden?

- Ja, maar niet via de 'uitleenregeling' uit de Wapenwet
- Wel via de gewone overdracht middels model 9
- Want niets belet jagers om aan elkaar onbepaald wapens uit te lenen en een model 9 - formulier van overdracht
- Reden:
  - Volgens het Romeins recht zijn eigendom en bezit niet per definitie hetzelfde. Iemand kan bezitter zijn van een goed, zonder er ook de eigenaar van te zijn;
  - De Wapenwet regelt enkel het feitelijke bezit en overdracht van wapens;
  - De Wapenwet regelt niet het eigendomsrecht van een vuurwapen. Dat wordt geregeld via het burgerlijk recht;
  - Mits een onderlinge geschreven overeenkomst is het dus perfect mogelijk om voor onbepaalde tijd een wapen uit te lenen aan een jager, terwijl in dat document gestipuleerd staat dat het wapen eigendom blijft van de uitlener.

Bedankt voor de aandacht

